

Predstavitev dobrih praks izvajanja ukrepov na območju Natura 2000 Goričko v okviru Programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020 – projekt Gorička krajina

Gregor Domanjko
Javni zavod Krajski park Goričko

Brdo, 30. januar 2024

Prioritetne točke	Posebno ohranitveno območje	Posebno območje varstva	Ime projekta	Zavarovano območje	Projekt mora naslavljalati večino naslednjih vrst oz. habitatnih tipov	Projekt mora vsebovati večino naslednjih aktivnosti
13,3	Goričko	Goričko	Ureditev, obnovitev oz. vzpostavitev stoječih vod in potokov na Goričkem	Krajinski park Goričko	<p>HT_91E0 Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>))</p> <p>HT_91L0 Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio-Carpinion</i>)</p> <p>veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>), SP_1167</p> <p>hribski urh (<i>Bombina variegata</i>), SP_1193</p> <p>vidra (<i>Lutra lutra</i>), SP_1355</p> <p>močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>), SP_4014</p>	<p>- Vzdrževati mlinščice in mlake,</p> <p>- vzpostaviti varovalne podhode za dvoživke in vidro,</p> <p>- odkup zemljišč,</p> <p>- omejevanje tujerodnih vrst,</p> <p>- postavitve javne infrastrukture (npr. na Bukovniškem in Ledavskem jezeru), ki bo usmerjala obisk, ozaveščala obiskovalce in nudila interpretacijo o naravni dediščini, prednostno o omrežju Natura 2000 ter o kulturni dediščini - prednost pri vzpostavitvi te infrastrukture imajo objekti kulturne dediščine pred novogradnjo.</p>
13,3	Goričko	Goričko	Vzdrževanje kmetijske krajine za ptice in metulje na Goričkem	Krajinski park Goričko	<p>HT_6210 Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (<i>Festuco-Brometalia</i>) (*pomembna rastišča kukavičevk)</p> <p>HT_6410 Travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia</i> spp.) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>)</p> <p>HT_6510 Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>)</p> <p>strašničn mravljiščar (<i>Maculinea teleius</i>), SP_1059</p> <p>temni mravljiščar (<i>Maculinea nausithous</i>), SP_1061</p> <p>travniški postavnež (<i>Euphydryas aurinia</i>), SP_1065</p> <p>rogač (<i>Lucanus cervus</i>), SP_1083</p> <p>puščavnik (<i>Osmoderma eremita</i>), SP_1084</p> <p>škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>), SP_1086</p> <p>veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>), SP_1167</p> <p>hribski urh (<i>Bombina variegata</i>), SP_1193</p> <p>mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), SP_1303</p> <p>dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersi</i>), SP_1310</p> <p>navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>), SP_1324</p> <p>vidra (<i>Lutra lutra</i>), SP_1355</p> <p>močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>), SP_4014</p> <p>hribski škranec (<i>Lullula arborea</i>), A246</p> <p>veliki skovik (<i>Otus scops</i>), A214</p>	<p>- Vzpostavljanje in ohranjanje krajinskih struktur in visokodebelnih sadovnjakov,</p> <p>- odstranitev lesne zarasti,</p> <p>- odstranitev invazivnih tujerodnih vrst,</p> <p>- revitalizacija mokrotnih travnikov stožkovij, in travnikov s strašnico,</p> <p>- usmerjanje obiska in interpretacija o ohranjanju biotske raznovrstnosti, prednostno o omrežju Natura 2000 ter o kulturni dediščini - prednost pri vzpostavitvi infrastrukture za te namene imajo objekti kulturne dediščine pred novogradnjo,</p> <p>- komunikacijske aktivnosti za izboljšanje stanja travniških ptic in metuljev,</p> <p>- lahko vsebuje tudi manjšo infrastrukturo za interpretacijo in usmerjanje obiska,</p> <p>- nadgradnja interpretacijskega središča narave in kulturne dediščine na gradu Grad, vključno z ureditvijo parka.</p>

Izvedene aktivnosti v projektu Gorička krajina v skladu s Prilogo 6.4 PUN (2015-2020)

Vzpostavljanje in ohranjanje krajinskih struktur in visokodebelnih sadovnjakov

Zasadili 3 km grmovno-drevesnih pasov – mejic

Vzpostavili 27 ha visokodebelnih travniških sadovnjakov – sadovnjak v vsaki drugi vasi na Goričkem

GORIČKO

Obrezali in odstranili belo omelo na 950 sadnih drevesih (22 ha)

Pogodbe o varstvu sklenili za 25 mejič (1 ha oz. dolžine 2.100 m)

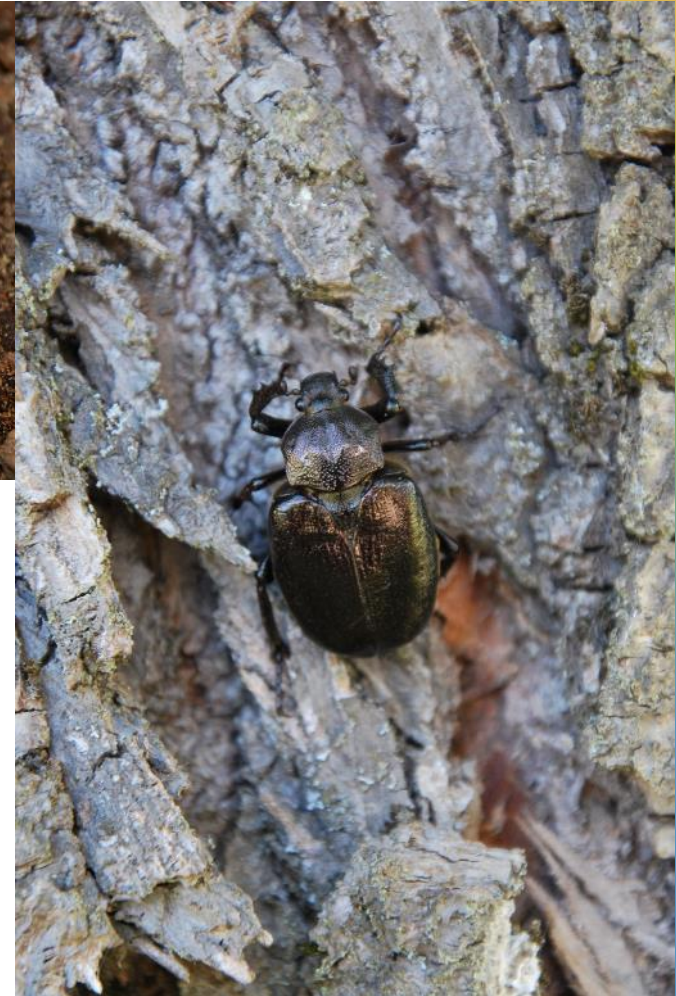
Postavili 400 lovnih prež

Zasadili 40 solitarnih dreves (hruške, skorše, domače kostanje in češnje)

Pogodbe o varstvu sklenili za 40 habitatnih dreves – glavatih vrb (1 ha)

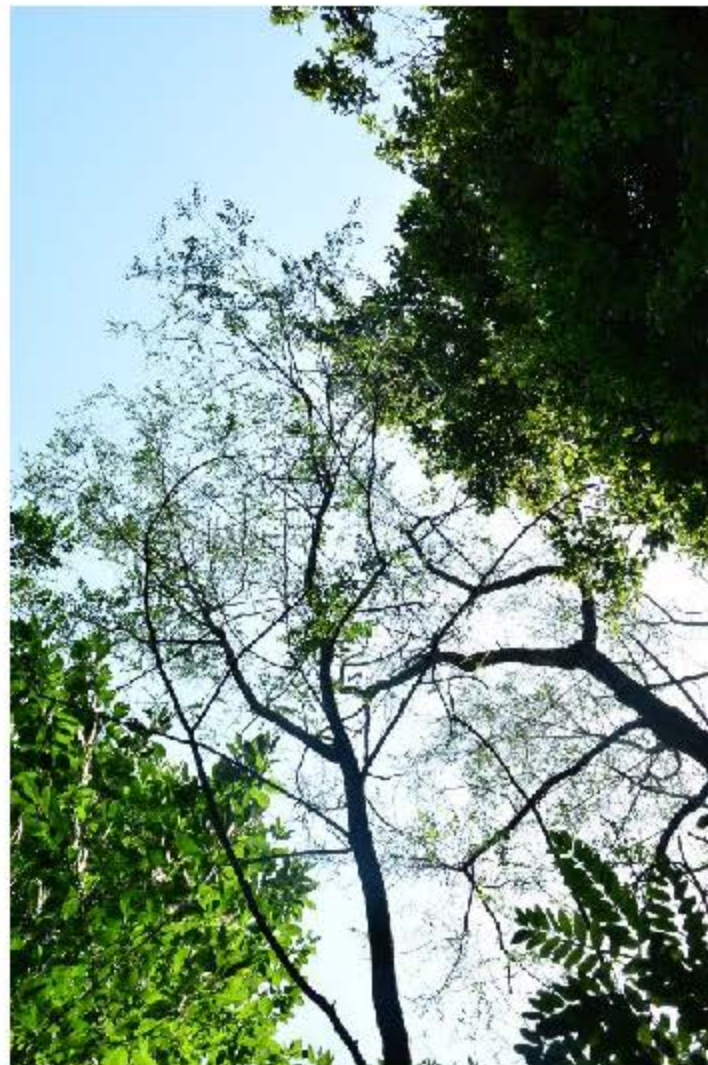
Zasadili 50 belih vrb-habitatnih dreves

GORICKO

Pogodbe o varstvu sklenili za 120 habitatnih dreves

Odstranitev lesne zarasti,

odstranitev invazivnih tujerodnih vrst,

revitalizacija mokrotnih travnikov stožkovij in
travnikov s strašnico

S košnjo, odstranitvijo dela lesne zarasti in s sejanjem obnovili 70 ha travnikov N2k HT

- 14 ha suhih travnikov (HT 6210)
- 16 ha mokrotnih travnikov (HT 6410)
- 40 ha nižinsko ekstenzivno gojenih travnikov (HT 6510)

Dolenci

Maj 2015

September 2021

Križevci

November 2018

Julij 2021

Usmerjanje obiska in interpretacija o ohranjanju biotske raznovrstnosti, prednostno o omrežju Natura 2000 ter o kulturni dediščini - lahko vsebuje tudi manjšo infrastrukturo za interpretacijo in usmerjanje obiska

Pogodbo o varstvu porodniške skupine malega podkovnjaka sklenili z Župnijo Kančevci

Odprli prvo stalno razstavo z naslovom Preživeti z netopirji (od 2019 približno 1.450 obiskovalcev)

Vzpostavili smo 3 tematske poti v Nuskovi, Budincih in Motvarjevcih

Komunikacijske aktivnosti za izboljšanje stanja travniških ptic in metuljev

Informiranje in komuniciranje

- Posneli 5 video klipov
- Pripravili in objavili več kot 30 člankov v lokalnih glasilih
- Izdali 4 Novičnike v ang in slo
- Izvedli 8 javnih predstavitev projekta in 24 naravoslovnih dni za otroke
- Odvodili 8 ornitoloških izletov

Izvedene aktivnosti za namene izboljšanja stanja ohranjenosti HT in vrst (Priloga 6.1)

Za namene ohranjanja travniških HT odkupili 56 ha travnikov in jih večino predali v skrbništvo

Za velikega skovika, hribskega škrjanca, metulje mravljiščarje, trav. postavneža in puščavnika odkupili in s košnjo obnovili 26 ha travnikov

Šulinci

December 2018

Maj 2019

Junij 2021

Budinci

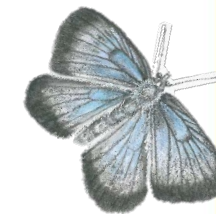
November 2018

Januar 2019

September 2021

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Ob 13 cerkvah in kapeli namestili netopirjem prilagojene svetilke

Izvedli 16 čistilnih akcij odstranitve gvana netopirjev in golobov v 7 cerkvah

Dodatne aktivnosti za namene izboljšanja stanja ohranjenosti HT in vrst na območju Natura 2000 Goričko

Pogodbe o varstvu sklenili na več kot 90 ha zemljišč

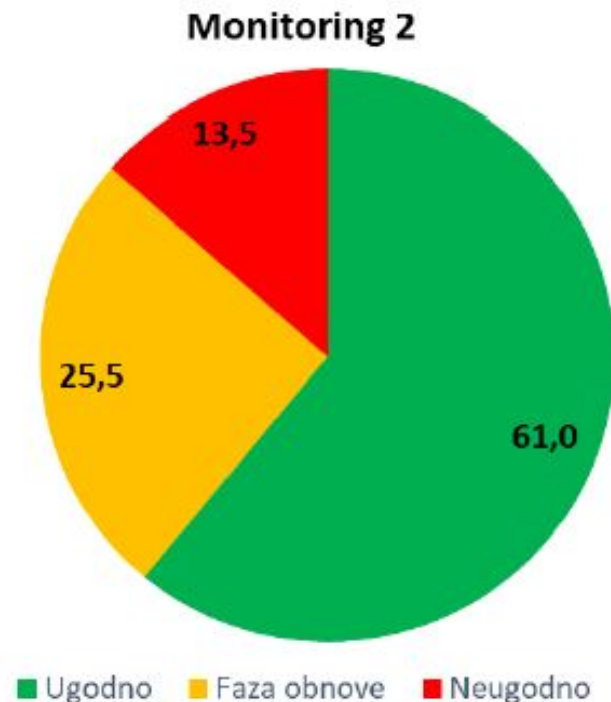
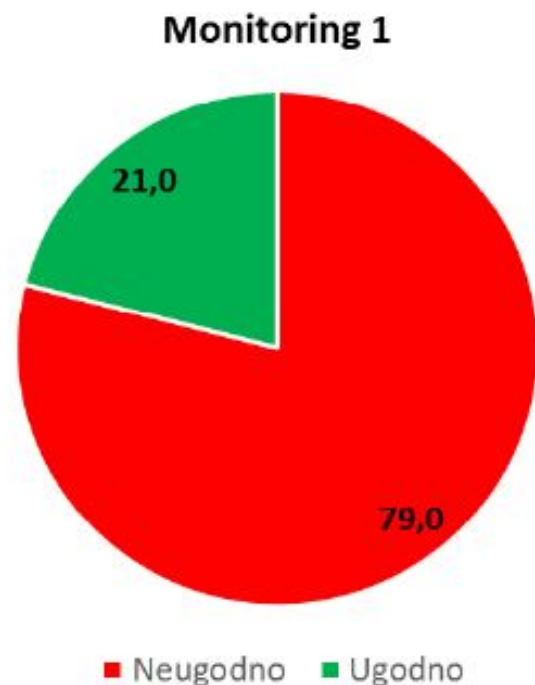

Namestili netopirjem ustrezna polkna in odstranili mreže na odprtinah 3 cerkva

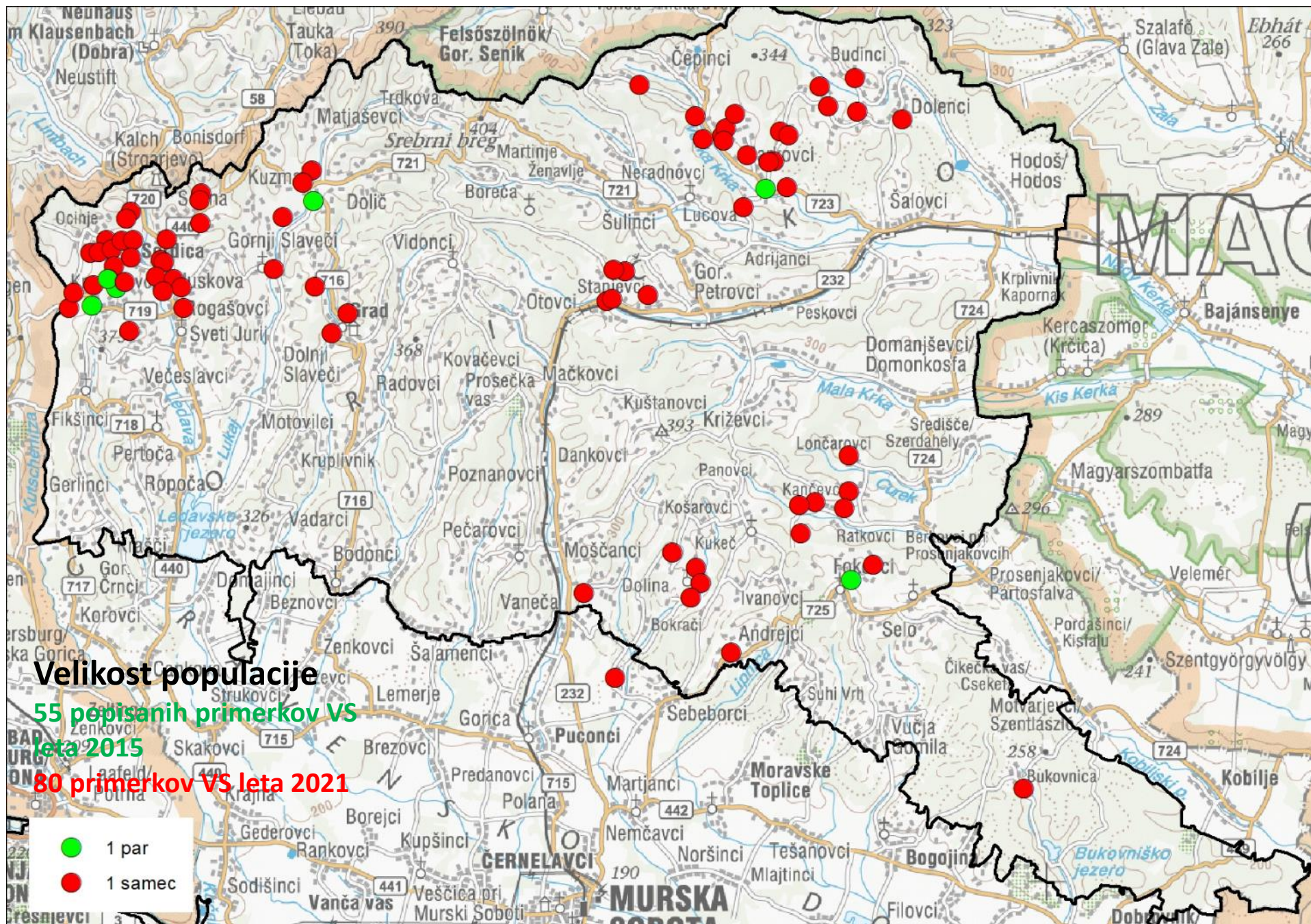
Doseženi rezultati

DOLOČITEV TRAVNIŠKIH HABITATNIH TIPOV IN STANJA OHRANJENOSTI NA OBMOČJU NATURA 2000 GORIČKO (2018-2021)

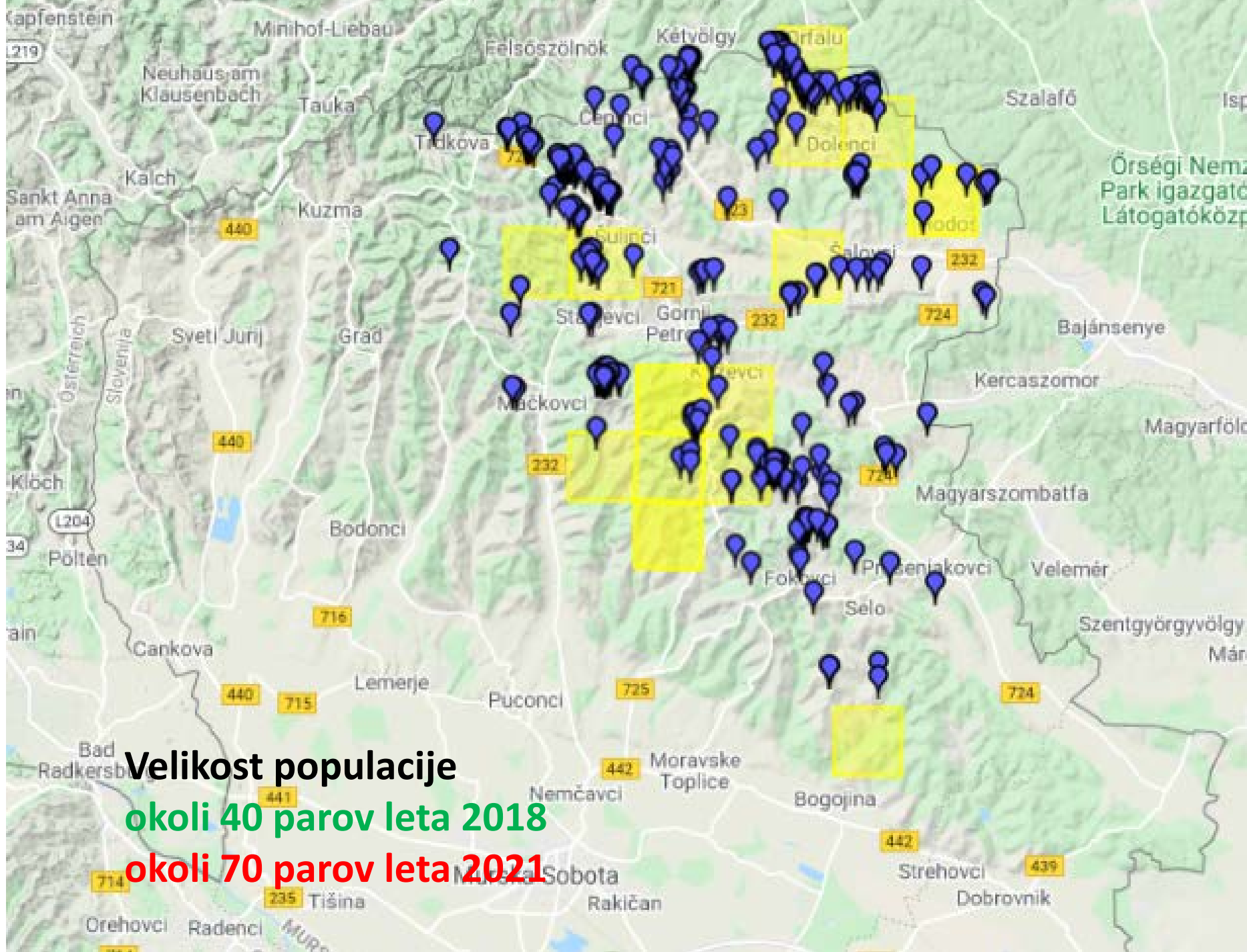

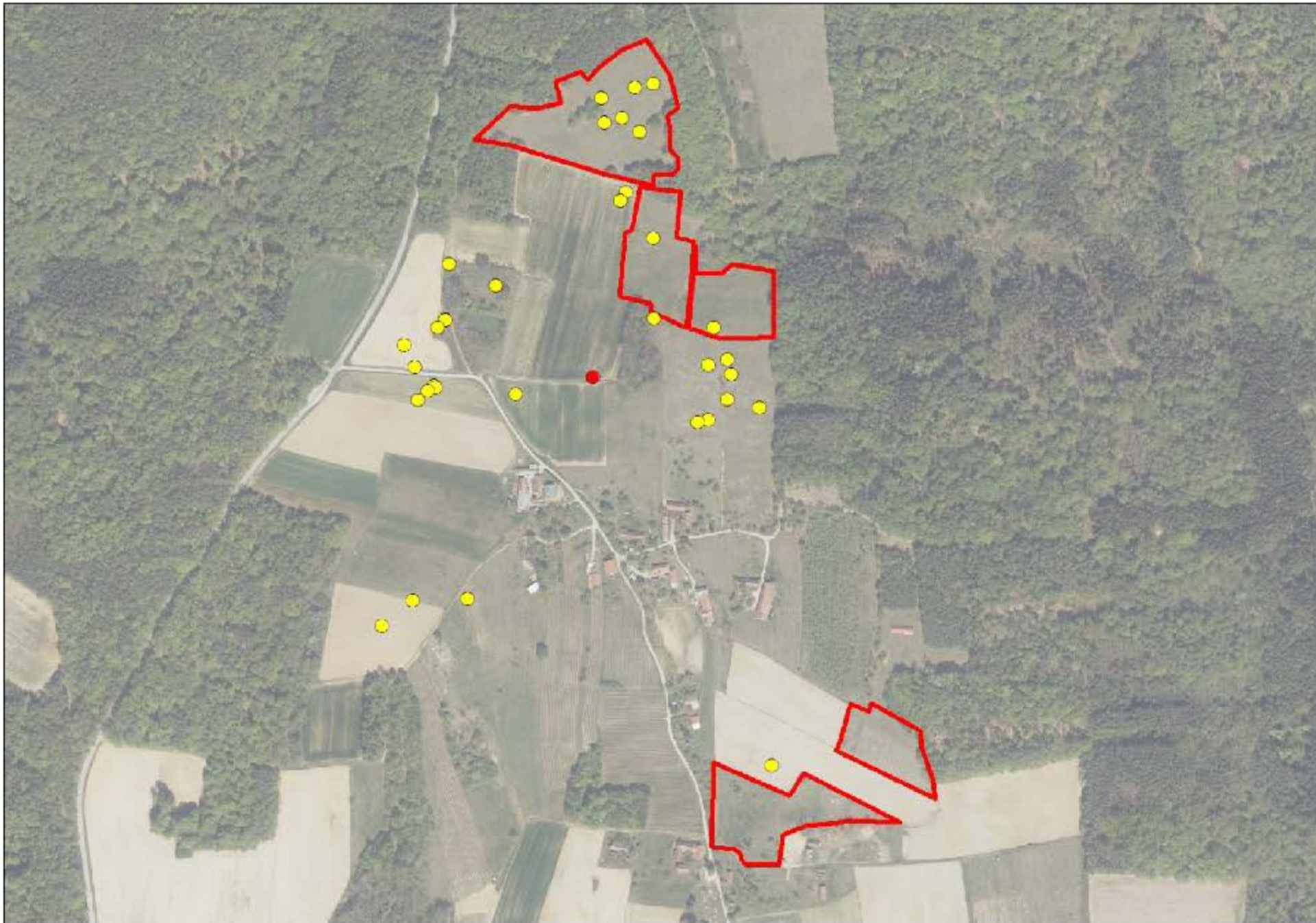
Vir: Škornik, S., Bakan B., Pipenbaher N., Azola T. 2021 Določitev travniških habitatnih tipov in stanja ohranjenosti na območju Natura 2000 Goričko. Poročilo v okviru projekta Gorička krajina. Fakulteta za naravoslovje in matematiko UM, Maribor.

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Rezultati po izvedenih aktivnostih za mravljiščarje

Tabela: Število osebkov strašničinega (*Phengaris teleius*) in temnega mravljiščarja (*P. nausithous*) v letih od 2018 do 2021.

	Št. osebkov <i>P. teleius</i>				Št. osebkov <i>P. nausithous</i>			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Ukrep	28	73	99	147	47	53	45	54
Bližnje površine	23	97	72	83	39	66	45	38
Skupaj	51	170	171	230	86	119	90	98

Vir: Center za kartografijo favne in flore, 2021

Rezultati po izvedenih aktivnostih za travniškega postavneža

- Popis v 2019 in 2021 pokazal, da imamo samo še eno območje razširjenosti TP.
- Število „gnezd“ gosenic TP se je od leta 2019 do 2021 povečalo iz **37 na 84.**

Rezultati po izvedenih aktivnostih za navadnega netopirja, dolgokrilega netopirja in malega podkovnjaka

- **Odkrili 2 novi** porodniški skupini navadnega netopirja - **skupaj 5 znanih**.
- Prvi podatki o mladičih navadnega netopirja v cerkvi v Dolencih v 2021 po letu 2003.
- Število netopirjev v vseh znanih porodniških skupinah ciljnih vrst se povečuje.
- Število netopirk malega podkovnjaka v porodniški skupini v Kančevcih se je iz **35 v letu 2021 povečalo na 68 v letu 2021**.

Skupaj so bili ukrepi za
3 travniške HT in 10 vrst
izvedeni na
222 ha zemljišč

Kaj smo se naučili, naše izkušnje, izzivi za v naprej

- Težko je najti izvajalca za košnjo oz. obnovo travnikov – specifična storitev z mehanizacijo.
- Pri košnji zunanjega izvajalca je potrebno biti prisoten – načrtovati veliko časa.
- Pogodbeno varstvo je pomemben in uspešen ukrep, težko pa je zagotavljati trajnost po projektu. (a) direkten ukrep varstva (b) komunikacija z domačini
- Za ohranitev travnikov in tradicionalne kulturne krajine na Goričkem potrebujemo več živinorejskih kmetij.
- Potrebujemo specifične ukrepe za spodbujanje proste reje goveda oz. krav dojilj na Goričkem.
- Pridobili smo veliko znanja o vrstah – npr. pri iskanju in označevanju gnezd travniškega postavneža, iskanju gnezd hribskega škrjanca.
- Nujno potrebujemo popise vrst in HT ter monitoringe za ciljno usmerjene ukrepe.
- Za pripravo projektne naloge in vloge potrebujemo jasna in pisna navodila.
- Brez marljivih in zavzetih sodelavcev na projektu ni uspešnega projekta.

Hvala za pozornost!

Info:

gregor.domanjko@goricko.info